

CURSO

12,13,14
SEPTEMBRO
16:00h.

OS RETOS DAS NOVAS HUMANIDADES

FACULTADE
DE HISTORIA

CAMPUS DE
OURENSE

inscricións: sdefho@uvigo.es

As humanidades, entendidas como o conxunto de estudos que viran en torno ao ser humano e que inclúen desde a literatura á filosofía pasando pola historia, están pasando por un momento decisivo. As novas que nos chegan de países como Xapón, onde o goberno incentiva a pechadura das carreiras humanísticas a cambio dun maior financiamento das universidades, non son senón o resultado da decisión de primar as ciencias, a tecnoloxía, a ingeniería e as matemática (STEM, nas súas siglas en inglés) como formas de coñecemento privilexiadas. Sen necesidade de irnos tan lonxe, a progresiva desaparición das artes e as asignaturas humanísticas dos currículos de primaria e secundaria non é senón unha mostra máis do momento crítico para este conxunto de disciplinas.

Antes esta situación, a resposta máis habitual consistiu na exposición daquelas virtudes que converten ás humanidades en algo “necesario”. Tradicionalmente esta defensa parte do convencimento de que a correcta exposición dos argumentos a favor das humanidades, sexan estes “idealistas” (axúdannos a ser máis libres) ou “prácticos” (proporcionannos habilidades imprescindibles nas novas sociedades postindustriales), serán suficientes para “superar” os ataques recibidos.

Este curso comparte a necesidade desta defensa, pero parte de formulacións distintas (aínda que complementarios). Fronte a esta postura “reactiva”, empeza a discutirse en foros internacionais sobre a educación superior (como o apoiado por The Guardian), unha aproximación centrada no impacto social das humanidades. Esta forma de entender as humanidades, que en Estados Unidos denomínase *public scholarship*, propón unha aproximación proactiva á inclusión das humanidades nas nosas sociedades cambiantes, a través dunha aposta decidida pola hibridación interdisciplinar e pola traslación de resultados á contorna social de produción das humanidades.

Neste curso propoñémosvos/propoñémonos analizar as bases teóricas e prácticas desta aproximación, pero sobre todo propoñémosvos/propoñémonos practicar as novas humanidades e explorar as posibilidades que a nosa contorna ofrécenos para iso.

Os retos das Novas Humanidades

Luns 12 Setembro

- ✓ **Os retos que enfrentan as novas humanidades**
Prof.: Javier Moscoso (CCHS-CSIC) y Juan Manuel Zaragoza (Fundación BBVA)
- ✓ **Arte e humanidades: formas de colaboración**
Prof.: Victoria Diehl (BB.AA., Universidad de Zaragoza)

Martes 13 Setembro

- ✓ **Ensinar Novas Humanidades.**
David Lanau. Colectivo Pedagogías Invisibles
- ✓ **Como facer proxectos en novas humanidades?**
Juan Manuel Zaragoza (Fundación BBVA)

Mércores 14 Setembro

- ✓ **Traballo en grupo**
- ✓ **Presentación de proxectos**
Sesiões coordinadas por Juan M. Zaragoza (Fundación BBVA)

inscricións: sdefho@uvigo.es

Sesiões de 16.00 a 20. 30 h, con descanso a media tarde

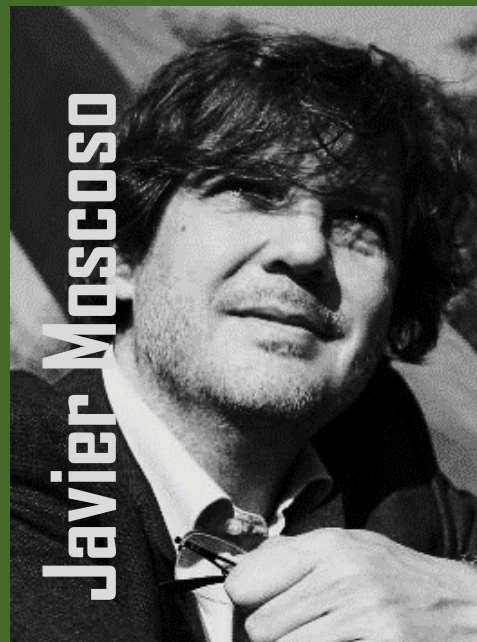

Os retos que afrontan as novas humanidades

Prof.: Javier Moscoso (CCHS-CSIC) e Juan Manuel Zaragoza (Fundación BBVA)

As humanidades afrontan un futuro de risco. As presións para a súa adaptación aos “novos tempos” ou directamente para a súa disolución, provenientes de diversas fronte, son constantes. Ante isto, é necesario unha reflexión desde dentro do campo disciplinar, que intentaremos transmitir nesta sesión.

A sesión dividirase en dous partes: na primeira, Javier Moscoso abordará aqueles retos que as humanidades deben afrontar e ofreceranos unha aproximación a determinadas definicións das novas humanidades. Na segunda, Juan Manuel Zaragoza profundará nunha das propostas teóricas que se identifica como parte desas novas humanidades: o *new* materialismo ou posthumanismo.

Profesor de Investigación de Historia e Filosofía da Ciencia no Consello Superior de Investigacións Científicas (CSIC). Doutor en Filosofía pola Universidade Autónoma de Madrid. Durante os seus anos de formación foi becario pre-doctoral no *Wellcome Institute for the History of Medicine*, e post-doctoral no Instituto Max Planck de Historia da Ciencia en Berlín. Previamente fora becario Fulbright no Departamento de historia da Ciencia da Universidade de Harvard. Desde a súa chegada ao CSIC, Moscoso dirixe o grupo de investigación HIST-EX, (<http://hist-ex.com/en/>) que reúne a académicos, artistas e persoal biosanitario interesado na historia e a filosofía das experiencias e emocións humanas. Ao longo da súa carreira, Moscoso traballou en tres áreas principais: a historia das ciencias da vida no século XVIII, a historia dos signos e as singularidades na Europa Moderna e a historia da dor en Occidente entre os séculos XV e XX. O seu último libro, *Historia cultural del dolor*, publicouse en outubro de 2011 en Taurus, e en 2012 lanzouse a súa tradución inglesa en Palgrave-Macmillan. A edición francesa, que acaba de recibir o premio Libr'à nous dos librerías franceses, apareceu en outubro de 2015. O texto foi considerado polos críticos como un exemplo de historia cultural (Prof. Johanna Bourke) ou de humanidades médicas, (*Fay Bound, Medical History*). Na actualidade prepara un novo libro, para Taurus e Palgrave, sobre as paixóns da modernidade, así como unha historia cultural dos dentes para Reaktion Books.

Arte e Humanidades: formas de colaboración

Prof.: Victoria Diehl (BB.AA., Universidad de Zaragoza)

A proposta que presentamos pasa por romper as fronteiras tradicionais das humanidades. Fronteiras disciplinares, organizativas, institucionais. Para exemplificar unha desas posibles “rupturas”. Vitoria Diehl falaranos da súa traxectoria profesional e máis concretamente do seu traballo realizado dentro dun grupo de investigación de humanidades, e como esta colaboración ha ter importantes consecuencias tanto no seu traballo como no do grupo de investigación.

VITORIA DIEHL (1978) é artista, empezou a súa carreira en 2003, sendo considerada e citada nos seus inicios entre os mellores 100 Fotógrafos Españóis, tanto en publicacións de recompilación de Historias da Arte, Fotografía, como en seleccións para exposicións e bienais de arte representando a España. Activa *dende entón*, o traballo de Diehl explora a relación entre as emocións e as súas representacións, os límites do corpo e as espazos intermedios. O seu traballo “*Vida y muerte de las estatuas*” e “*El cuerpo vulnerable*”, foron publicados e expostos de modo individual e colectivo tanto nacional como internacionalmente entre moitos outros, os centros Cervantes, festivais como Photoespaña ou museos como o Museo de arte Thyssen-Bornemisza, MAC, ARTIUM, MNAC ou o Wellcome trust de Londres, onde a raíz de devandita exposición comisariada por J.Moscoso, inicia unha colaboración co grupo de investigación HIST-EX. Nos dous últimos anos colaborando con HIST-EX, iniciou a súa tese sobre a representación do corpo nos seus lugares intermedios e como parte desta investigación patrocinada coa beca de creación artística do MAC, leva a cabo o seu traballo *En las moradas del castillo interior* exposta e publicada no museo MAC e actualmente no Gewerbemuseum Winterthur. A publicación deste traballo inclúe a colaboración dos textos de catro membros vinculados a hist-ex, e é o resultado da investigación plástica e documental dos modelos anatómicos de Clemente Susini expostos no Museo de Física e Historia Natural a Specola desde 1782. Durante o próximos ano presentase unha tese que recolla as representacións do corpo atendendo ás construcións culturais e artísticas que segundo o seu espazo de discurso xa sexa dentro da ciencia, a relixión ..son unha fonte de información do modo de entender o corpo e as emocións en devanditos lugares e épocas, tomando como fontes da súa investigación fotografías médicas, tatuaxes, relicarios e imaxes artísticas.

Ensinar Novas Humanidades

David Lanau. Colectivo Pedagogías Invisibles

As novas humanidades deben ensinarse utilizando formas novas. A nosa proposta pasa por situar as Novas Humanidades á cabeza da innovación docente, explorando novas formas de transmitir o coñecemento que nos afasten da tradicional lección maxistral. O debate, a interacción, o crear en común son elementos fundamentais nesta nova forma de ensino. Para aprender novas formas, contaremos coa presenza de *Pedagogías Invisibles*. Este colectivo leva anos reflexionando e traballando sobre como integrar as pedagogías disruptivas nos espazos tradicionais de ensino, a través, sobre todo pero non só, da docencia de artes plásticas. A esta reflexión unen un interese especial pola configuración dos espazos docentes e pola procura de novos espazos educativos, como poderían ser os museos ou centros culturais.

David Lanau

David Lanau: <http://www.pedagogiasinvisibles.es/portfolio/david-lanau/>

Son licenciado en Humanidades e desenvolvemento o meu labor investigador e profesional no ámbito da Arte e a Educación. En museos, centros de arte e contextos expositivos, deseño e implemento proxectos educativos baseados na reformulación das relacións entre curaduría, xestión e educación, e na análise e transformación de formatos didácticos tradicionais (visitas guiadas, talleres para familias, audioguías...), sendo uns os obxectivos principais integrar ao público de modo activo e real na ecuación de produción cultural e de coñecemento. Todo partindo dun posicionamiento que entende a Arte e a Educación entre o persoal e o político, cun importante potencial transformador en ambas esferas.

13. Como facer proxectos en Novas Humanidades?

Juan Manuel Zaragoza (Fundación BBVA)

Escribir un proxecto de investigación require adaptarse a determinadas convencións que o definen como xénero. As novas humanidades, ademais, tensionan algunhas das súas características, ao introducir factores como a transdisciplinabilidade ou a ruptura da distinción entre investigación e creación. Nesta sesión veremos como debe ser un proxecto das novas humanidades, que elementos debe ter en conta e como, ao facelo, non só aumentamos as súas posibilidades de éxito, senón sobre todo o noso interese por levalo a cabo.

14. Traballo en grupo Presentación de proxectos

Prof.: Juan M. Zaragoza (Fundación BBVA)

Nesta sesión, os grupos deberán presentar aos seus compañeiros o seu proxecto, que se debaterá e discutirá en grupo.

J. Manuel Zaragoza

Licenciado en Filosofía pola Universidade de Murcia, licenciado en Ciencias da Información e Documentación tamén pola Universidade de Murcia, e Doutor en Filosofía pola Universidade Autónoma de Madrid, dentro do programa de doutoramento *"Iencia y Cultura"*, cunha tese titulada *El enfermo terminal como clase interactiva. Enfermos incurables en España (1850-1955)*. As súas principais áreas de investigación son: a historia da medicina, desde a perspectiva do paciente, durante o século XIX e principios do XX; a cultura material da experiencia; e a historia do coidado. Ata setembro de 2015 foi Marie Curie Fellow no *Centre for the History of the Emotions*, da *Queen Mary University of London*, baixo a supervisión do profesor Thomas Dixon, cun proxecto titulado *Material cultures of care and emotion in Britain and Spain, 1890-1940 (HISTCare)*, que foi cualificado cun 96,8 sobre 100 na convocatoria do programa Marie Curie de 2013. Actualmente goza dunha Axuda a Investigadores e Creadores Culturais da Fundación BBVA, cun proxecto titulado *El material del que están hechas las emociones: una propuesta desde la historia material de las emociones*, co que se propón estudar o uso dado á cultura material como instrumento para o cambio político a través da transformación das emocións no principio do século XX español.

